

ön gyönyörű két-
ri lakás, terrasz-
Havi 70 P. Péter-
uccai emeleten.
4398
ekingi kacsá, gá-
ldfa ucca 8. 4344
ívüli olcsó gyap-
: Batthyány 16.,
hákra, télikabá-
énzt takarít meg,
rol. 1718
december 1-re.
r 28. 4350
lmazva volt nő
Erzsébet ucca
1721
ylen üzlethelyi-
lynek alkalmas
villany és viz-
2. Dénesnél.
1720

FÖKIADÓHIVA-
T PIAC UCCA) 49,
N SZÉCHENYI
S SÁNDOR RT.
UCCA 34. SZÁM
ÉNYTÁRÁNAL. —
ruhák
modellek: —
livatszalonjá-
1708
mek
llapotban el-
cca 8. Ház
1710
ó
fi rövid bun-
bát, nadrág,
tűm és egy
sz. könyv-
1348—A

Rhode
részkakasok
ulyka kaka-
entanna 52.
4345
szek!
legendőt.
ogos ucca.
1709

éterfia 6.,
ra. 4396
rozást,
nman és
agyteher-
herautó-
es árban
forgalmi,
Telefon
1098

ésre el-
Mező
üllő. —
4397
ni szán-
őbánya
ellemes
st kap-
élyen-
ngóért
68—A

DEBRECEN, 1931 NOVEMBER 19. **Egyes szám ára 10 fillér.** CSÜTÖRTÖK.

XXIX. ÉVFOLYAM 263. SZÁM.

FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGÉSZ ÉVRE 26.—, FÉLELVRE 14.—, NEGYEDÉVRE 7.—, EGY-
HÓRA 2-40 P. EGYES SZÁM ÁRA HÉTÉVŐZ NAP 10 FILL. VASÁRNAP 20 FILL. CÜL-
PÓLÖRÉ A KÉTSZERESÉ. — MEGJELLENÉ HÉTFO KIVÉTELELVEL MINDEN NAP.
KIADJA A BEGEDŐS ÉS SÁNDOR IRODALMI ÉS NYOMDAI KÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FARKAS LAJOS

SZERKESZTŐSÉG: NAPPAL: FERENC JÓZSEF UT 34. SZÁM. TELEFONSZÁM:
10-20 ÉJJELE: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM: 18 ÉS 8-12. FÖKIADÓ-
NYIVATAL: FERENC JÓZSEF UT 49. TELEFONSZÁM 18. ÉS 8-12. FÖKIADÓ-
NYIVATAL ÉS KÖLCSÖNKÖNYVTÁR: SZÉCHENYI UCCA 2. TELEFONSZÁM: 337

„Stillhalte“ a kereskedőknek és a kisiparosoknak

Néhány nappal ezelőtt a Kereskedelmi Csarnok dísztermében rendkívül érdekes előadást tartott a magyar kereskedelem aktuális problémáiról dr. Balkányi Kálmán, az OMKE központi igazgatója, aki már két évtizede dolgozik imponáló szivóssággal és kivételes tehetségével a magyar kereskedőtábor érdekeinek védelmében. Balkányi dr. magasnívójú előadását hosszú és színvonalas vita követte, amelynek során felszólalt a Tiszántul gazdasági életének több reprezentánsa is. Természetes, hogy a vita elsősorban a moratórium problémája körül forgott, hiszen a mai viszonyok között nincs ennél égetőbb aktuális kérdés nemcsak a magángazdaság, hanem az állam számára sem. A moratórium probléma már hónapok óta lázasan foglalkoztatja a különböző érdekeltségeket, ezor újság-
cikkelt írtak róla, ezer előadás során ismertették, támadták, vagy védelmezték, de annyi bizonyos, hogy ez a kérdés alaposan felkavarta a magyar közgazdaság vizeit s ma már ott tartunk, hogy talán már igen rövid idő múlva létrehoz a parancsoló szükség valamelyes moratóriumos megoldást egyrészt az államnak a külföldi hitelezőivel, másrészt a magániparnak és kereskedelemnek a bel-
földi hitelezőivel kapcsolatban.

Örömmel szögezzük le, hogy az a vitával egybekötött előadás, amelyet Balkányi dr. néhány napja Debrecenben tartott, több volt, sokkal több volt egy szürke, lokális jellegű eszmecserenél, mert a felszólalások között kitermelt egy olyan tervet is, amely nem porladt el percek alatt — holott a Magyarországon felmerülő közgazdasági tervek közül minden ezernél kilencszázkilencvenkilenc és félnél ez a sorsa —, hanem megragadt, termő talajba hullt s nagyon valószínű, hogy épen e terv alapján valószínűleg majd meg az a bizonyos kereskedelmi és ipari „stillhalte”, amely sok tízezer magyar iparos és kereskedő megrendült egzisztenciáját alkalmas megszüldíteni. Ungár Jenő vezérigazgató, ez az évtizedes közgazdasági tapasztalatokkal rendelkező közismert bankember vetette fel azt a lényegbevágó ötletet, hogy miután a moratórium csak pillanatnyi előnyöket jelenthetne az önlétezésén kívül válságba sodródott kereskedelem és ipar számára, viszont százsor olyan súlyos károkat okozna, mert hosszú évekig megfojtaná a hitel-
élet alapját: a bizalmat; olyan módot kell tehát találni, amely megsegíti a reális üzletalappal rendelkező aktív kereskedőt és iparost anélkül, hogy a fizetést meg kellene tagadniok s ezáltal meg kel-

lene dermeszteniök és fel kellene fordítaniok az egész hiteléletet. — Ungár Jenő felállította a tételt: a kereskedők és iparosok minden rétegének bevonásával létesüljön egy olyan szervezet, amely az életképes, reális és aktív kereskedőnek átmenetileg nehéz helyzetén volna hivatva segíteni. Magyarán szólva: egy jól megalapozott háttérrel kell a kereskedelem és az ipar mögé állítani, amely

a hóna alá nyul az aktív, de pillanatnyilag fizetési nehézséggel rendelkező kereskedőnek és közvetlenül intézi el a hitelezőkkel megfelelő garancia nyújtása mellett a részletekben való adósságfizetés módozatait.
Ungár Jenőnek ezt az egyszerű, magátólértetődjő és épen ezért pompás és könnyen megvalósítható tervét, úgy lát-
szik, teljes mértékben magáévá tette az OMKE vezetősége és Sándor Pál már tegnap fent is járt Kenéz kereskedelmi miniszternél Balkányi Kálmán dr. és Magyar Bertalan társaságában. A miniszter

előtt részletesen ismertették az ugynevezett kereskedői „stillhalte” tervét s hirszerint a miniszternek rendkívül megtetszett a terv, mert megígérte, hogy a legrövidebb időn belül megkezdji a tárgyalásokat a bankok és a gyárak vezetőivel, hogy mielőbb megalapozhassák ezt a nagyszabású akciót.
Mi őszintén kívánjuk, hogy sikerüljön ez az akció, amely helyes irányítás mellett feltétlenül alkalmas lesz arra, hogy a bajbajutott kereskedők és kisiparosok ezreit megóvja a legközelebbi nehéz hónapokban a koldusbotra való jutástól.

A japánok döntő csapást mértek a kínaiakra

London, nov. 18. A japánok elke-
seregett harcok után döntő csapást mértek Macsangsán csapataira és elfoglalták Angancsit, a keletkínai vasut nagyfonságú gőcpontját. A japán csapatok bevonultak Cici-
karba is, ahol lefegyverezték a kínai rendőrséget. Tokioi hírek szerint

Macsangsán tábornok nyomtalanul eltűnt.
A legutóbbi harcok folyamán a japán repülők valóságos lekaszálták a kínai lovasságot. A jelenlegi helyzetkép az, hogy a japánok a keletkínai vasut mindkét oldalán nyomulnak előre és már egészen le-

haladtak az orosz érdekszférába. A szovjet négy nappal ezelőtt Japánhoz intézett jegyzékében tiltakozott az ellen, hogy a japán csapatok át-
lépjék a keletkínai vasutak vonalát, amely részben orosz pénzen épült és egyesített orosz-kínai ellenőrzés alatt áll.

Bethlenhez fordult gyors segítségért az egységspárt egyik frakciója, mert a két kormánytámogató pártban kiütött a palotaforradalom

Ellenzéki körök véleménye szerint Károlyi gróf már nem támaszkodhatik biztosan a keresztény és az egységes pártokra, amelyek rövidesen kis frakciókra töredeznek

Budapest, november 18. Az inségakció lebonyolításának, illetőleg a munkanélküli segély bevezetésének problémája nemcsak a parlamentben okozott viharokat tegnapelőtt, hanem azóta is foglalkoztatja a politikai világot. Egyre szélesebb hullámokat vert ez a probléma és

ma még bizonytalan, de könnyen megtörténhetik, hogy ezek a hullámok vagy teljes, vagy részleges kormányválságot eredményeznek. A parlament csaták után nemcsak az egységspárt és a kereszténypárt, de a polgári ellenzék is állandóan foglalkozott a kérdéssel és a pol-

gári politikusok oldalán kétségtelen egyhangúsággal alakult ki az a vélemény, hogy az inségakciót se munkanélküli segély formájában, sem inségakció jellegében a szakszervezetek utján lebonyolítani nem lehet, mert ez egyrészt egy olyan morális előnyt adna a szociáldemokratáknak, amely csaknem konkurenciamentességet biztosítana nekik agütdős szempontból, másrészt ezen az alapon nem lehet gondoskodni a munkanélküliek azon tömegeiről, amelyek nincsenek benn a szakszervezetekben.

A tegnapi minisztertanács foglalkozott ezzel a kérdéssel. Mint megbízható helyről értesülünk, Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a parlamentben ismertetett álláspontját hangoztatta a minisztertanácson is. Ezzel szemben Gömbös Gyula honvédelmi miniszter a legteljesebb mértékben ellenezte az inségakciónak a szakszervezetek utján való lebonyolítását és a minisztertanács jegyzőkönyvébe kívánta felvételni a maga különvéleményét: hogy a maga részéről ezt az akciót veszedelmesnek tartja.

Ezzel magyarázzák, hogy tegnap este a kormányválság hírei terjedtek el a fővárosban és nagy izgalmat váltottak ki. Ma délelőtti az izgalom még fokozódott

Japán előrsök a Nonni folyó hídjénél, ahol a legelkeseredettebb harcok folytak a japánok és kínaiak között.

Mai számunkban Uránia mozi féláru szelvények

és váratlanul előtérbe került Zsitvay Tibor igazságügyminiszternek a szerepe, melyet politikai körökben igen ellentétes módon kommentáltak. Politikai körök értesülése szerint a szociáldemokrata párt Zsitvayval tárgyalta le először a kérdést és a jóakaratu protektor — akit Rassay Károly parlamenti felszólalásában említett — Zsitvay volt, aki közvetítőként lépett fel a kormány és a szociáldemokrata párt között.

Zsitvaynak ezt a szerepét úgy az egységespártban, mint a kereszténypártban elítélték és ez a magyarázata annak, hogy ma délelőtt nemcsak arról beszéltek, hogy Ernszt Sándor állása megint gótt és valószínű, hogy mindkét tárcáról lemond, hanem Zsitvay távozását is komolyan emlegették. Ezért esett szó arról, hogy egy részleges kormányváltás következne, azonban a helyzet még óráról órára jobban erősödött és feltűnést keltett, hogy a Wolff—Rubinek frakció vezető tagjai szerdán a délutáni órákban élénk tárgyalásokat folytattak Gömbös Gyulával. Politikai körökben ebből arra következtetnek, hogy egyrészt Bethlen közvetlen hívei az egységespárt részéről akcióra léptek a Károlyi-kormány megbuktatására, másrészt a kereszténypárt ugyancsak hatalomra való elemi szintén elérkezettnek látják az időt, hogy akcióra lépjenek. Voltak olyan hírek is, hogy a Wolffék csoportja a Lillafüreden vadászó Bethlenhez üzenetet küldött és arra kérték a volt miniszterelnököt, hogy azonnal térjen vissza a fővárosba, mert személyére és munkájára nagy szükség van. Ezidőszereint nem sikerült megállapítanunk, hogy Bethlen István gróf milyen választ adott, nem kétséges azonban, hogy az egységespárt Bethlen mellett kitartó csoportja — amely Károlyi Gyula gróf szereplését kezdettől fogva nagy bizalmatlansággal fogadta — a jelek szerint elérkezettnek látta az időt arra, hogy a volt miniszterelnököt rehabilitálni próbálja, bár a jelek kétségtelenül arra mutatnak, hogy ez a kísérlet aligha fog sikerrel kecsegtetni.

Az egységespártban holnap lesz értekezlet, ahol ez a kérdés szóba kerül. A kereszténypártban már ma este volt értekezlet, amelyen megjelent Károlyi miniszterelnök is. Ennek az értekezletnek jóformán egyetlen tárgya volt, hogy közös nevezőre hozzák az inségakció problémáját. Az értekezleten Wolff Károly határozottan helytelenítette a kormány legutóbbi intézkedéseit.

Ernszt Sándor válaszában magyarázatot adott az inségakció lebonyolításának módszeréről és kijelentette, hogy a kormány és a szociáldemokraták között megállapodás nincs és mindössze annyi történt, hogy a rendelkezésre álló két és fél millió pengő alaphoz 150,000 pengőt a szakszervezetbe tömörített és inségben levő munkások felségélyezésére juttatott. Kijelentette azonban, hogy a jövőben az inségakció lebonyolítását hatósági közreműködéssel kívánja keresztülvinni, a szakszervezetek kikapcsolásával.

Az értekezlet tudomásul vette a miniszter kijelentéseit és várja a miniszternek ilyen irányú intézkedéseit.

A kereszténypárt leszerelésével azonban természetesen még nem oldódott meg a kereszténypárt helyzete. Nem tudni ebben a pillanatban, hogy az egyes frakciók milyen álláspontra helyezkednek a miniszterelnök személyét és a kormányt illetően.

A Debreceni Független Ujság munkatársának alkalmá volt a polgári ellenzék egyik vezető politikusaival beszélgetést folytatni, aki a helyzetről a következőket mondotta:

— Ami bekövetkezett, az előrelátható volt. Károlyi Gyula grófnak kormányzása első pillanatában fel kellett ismerni a helyzetet, hogy azon az uton se gaz-

dasági, se belpolitikai vonatkozásban nem haladhat, amelyen az elbukott Bethlen-kormány. Ennek le kellett volna vonnia a konzekvenciát azzal, hogy a kormánypárt és a kormányt támogató kereszténypárt viszonyát erős kézzel likvidálni kellett volna. Elismerem, hogy ennek a kérdésnek meg lettek volna a nehézségei, de kétségtelen, hogy az egyetlen lehető és reális megoldás léte jelentős lépéssel közelebb vitte volna a helyzetet és egy elkövetkező kormányelnöknek már könnyebben sikerült volna a tiszta helyzet megteremtése. Ma már nyilvánvaló, hogy a kormánynak nem lehet támaszkodnia a mai parlamenti többségre, mert nem tudhatja, hogy melyik pillanatban hajrák magára saját ambícióik eléréséért.

— Az ellenzéken maga Apponyi Albert gróf is és több ellenzéki politikus hangoztatta is annak idején a miniszterelnök előtt, hogy a Bethlen-kormány által folytatott politikai irányról le kell

A magyar válságnak nem csupán a világválság és Trianon az oka — mondta Gaál Gaszton a parlamentben

Budapest, nov. 18. A képviselőház mai ülését Almássy László elnök tíz órakor nyitotta meg. Az első felszólaló Gaál Gaszton volt. Általános érdeklődés között kezdte meg beszédét.

— A többségi párton úgy igyekeznek beállítani a mai válságot, mintha az tisztán a világgazdasági jelenségeknek volna betudható. — Olyan ez, mintha a kikapós menyecske azzal védekezne, hogy más családokban is vannak kikapós aszszonyok.

Tisztán világpolitikai jelenségnek a mai válságot beállítani nem lehet.

— Az a súlyos válság, amelyben az ország él, három irányu. Van egy általános nagy gazdasági válság, van egy államháztartási válság és akármiképpen igyekeznek ezt eltakarni,

van egy nagy politikai válság is.

Az általános gazdasági válságnak vannak külső és belső okai.

Külső oka mindemelkedő Trianon, de megállapítom, hogy minden felelősséget Trianonra hárítani nem lehet.

Ennek az országnak Trianon dacára is feltétlenül meg kell élnie és ennélfogva olyan politikát kell az ország vezetőinek folytatniuk, hogy ezt lehetővé tegyék.

— A belső okok két főcsoportra oszthatók. Az egyik a kormányzati cselekmények, a másik az egyéni okok csoportja.

Már kilenc évvel ezelőtt tiltakoztam adórendszerünk mai megalapozása ellen. Rámutatam arra, hogy adótörvényeink rosszak és igazságtalanok.

Farkas Géza: Ugy van!

Gaál Gaszton: Módot adnak az adótörvények arra, hogy az ingótké kibujjon az adóztatás alól. Meg kell azonban állapítani azt is, hogy

az a módszer, amelyet a kormány a 33-as bizottság támogatásával bevezetett, hogy az egész vagyoni adóját emeli, súlyosan igazságtalan.

Az egyenesadók összege az utóbbi években 374 millió pengő volt és ebből a részvénytársaságok mind-

térnie és meg lehet teremteni a nemzeti összefogás gondolatával saját politikai pártját, amely természetesen az ő elgondolását lesz képes megvalósítani.

— Ez nem történt meg eddig és ezután már nehezebb lesz megvalósítani. Mindenesetre a mai helyzet kétségtelenül teszi, hogy Károlyinak az egységespártra és a kereszténypártra támaszkodni nem lehet.

Politikai körökben a csütörtöki naptól döntő fordulatot várnak. Károlyi miniszterelnök szerdán egész délután és a késő esti órákban is különböző politikussal tárgyalást folytatott és nem tartják lehetetlennek, hogy Károlyi Gyula gróf talán elérkezettnek látja az időt a saját elgondolásának és terveinek megvalósítására.

A csütörtöki nap tehát a politikai horoszkóp szerint az egész politikai élet szempontjából döntő jelentőségűnek ígérkezik.

össze 13.5 millió pengőt fizettek. Ezen az uton kellett volna keresni az adóbevételek fokozását.

Meskó Zoltán: A kompaszt kell megnézni.

Gaál Gaszton: Az ország milliói adótartozásait megfizetni nem tudják.

Teljes gazdasági és fizetési lehetetlenülés helyzete következett be és végzetes hiba, hogy a kormány az adóbehajtások brutális módszeréhez folyamodik azokkal szemben is, akik minden jóakarattal fizetésre képtelenek.

— A belső okok között második helyen szerepel

a vám- és a kereskedelmi politika.

Teljesen elhibázott industrializáló politikát folytattak, amely az egész vonalon csődöt mondott. A gyáripar nem vesz kellő részt a közterhek viseléséből, a munkások létszáma sem emelkedett nagymértékben.

— A harmadik ok a belső okok között

az agrárellenes vasuti tarifapolitika.

Öncéllá tették a vasutat, amely arra törekszik, hogy minél több bruttóbevételel mutathasson fel.

A hitel- és kamatpolitika is agrárellenes irányzatú volt és egyenesen elmozdította az uzorát.

A bankjegyforgalom olyan csekély, hogy az adófizetéshez szükséges összegek is alig fedezhetők belőle.

— Most az egyéni hibákról akarok beszélni. Ilyenek elsősorban

a túlköltségek.

Kezdte az állam, folytatták a vármegyék és azután követték az egyének is.

Belföldi és külföldi eladósodás van az egész országban.

Bátor kézzel kell hozzányulni a kétszeres, háromszoros fizetésekhez. Ugyanez a helyzet a nyugdíjak terén is.

Lehetetlen, hogy egyesek havi 1500 pengős nyugdíjat élvezzenek.

Ehhez is bátor kéz kell. A büdzsé

A Debreceni Független Ujságot

**peldányonként vásárló
25 szelvény és
1 pengő**

(Ezzel az előfizetéssel egy hónapig használhatja)

Debreceni Független Ujság

KOLCSONKÖNYVTÁRAT

263

számu szelvény

tulmérétezése is nagy hiba. 890 millió büdzsét, amit a miniszterelnök ur ígért, nem bír el az ország. Meg kell végre tanulni, hogy nem az állam van a büdzséért, hanem megfordítva.

Gaál Gaszton ezután áttér a politikumra, de csak röviden kíván utalni az atrocitásokra, törvénytörésekre és a diktatúrával kacérkodásra. Az ország hangulati atmoszférájának a politikai bajok az okai. Gazdasági megnyugvást kell nyújtani, bizalmat kell önteni az emberekbe és a biztonság érzetét megadni, hogy senkinek se vesszen kárba a munkája, bármi történjék is. Erre csak egy mód van:

szakítás az eddigi rendszerrel.

— Nagy válság van. Ha a miniszterelnök nem állhat nyíltan elő az a kijelentéssel, hogy más politikát akar, ez csak bizonyítéka annak, hogy nagy válság van. Miután a kormány nem vallhatja nyíltan, hogy mit akar, nincs meg az alapfeltétele ahhoz, hogy a többség együttesen álljon mögötte és így

nincs remény arra sem, hogy ez a kormány megállhassa a helyét.

Ebbe bele fog pusztulni az egész rendszer. Hogy mi lesz azután, azt nem tudja és erre csak egy német közmondással felelhet: *Selten kommt was besseres nach.*

— Olyan terhek vannak az országon, amelyeknek nem tud megfelelni.

1350 milliót kellene ebben az évben kifizetnünk külföldi tartozásokra.

Ezt nem bírja az ország. Sokkal helyesebb volna bátran odaállni a külföld felé és bevallani, hogy fizetésképtelenek vagyunk. Ma itt mindenki fizetésképtelen.

A fizetési eszközök szaporítására van szükség.

Hogy miképpen csinálja ezt a kormány, az mindegy, ez már csak részletkérdés. Anélkül azonban, hogy a fizetési eszközöket szaporítsák, nem tudja elképzelni a mai nehéz időkből való kijutást.

Itt elsősorban élni akarunk.

Nem fogadom el a jelentést.

Nagy taps köszöntötte Gaál Gaszton beszéde befejezésekor a baloldalon.

Buchinger Manó volt a következő felszólaló, aki követelte, hogy a honvédelmi tárca költségvetéséből 2 százalékot töröljön a parlament, mert Magyarország a fegyverkezés világversenyében úgy sem állhatja meg a helyét és éppen ezért helyesebben teszi, ha dokumentálja a külföld előtt lefegyverkezési hajlandóságát.

Az interpellációk során több szocialista interpelláló a statárius felügyelést és a gyülekezési tilalom visszavonását kérte a kormánytól. A belügyminiszter válaszában kijelentette, hogy ezeket a kéréseket a mai viszonyok mellett még nem lehet teljesíteni.

Az ülés fél 8 órakor ért véget.

A város panasszal támadja meg a belügyminiszter szénfűtési rendeletét

Nem először kísért a közigazgatásban a kormány az a rendelete, hogy a hatóságok térjenek át a hazai szénmel való fűtésre és ezért kályhákat így alkalmassá válassza át. Természetesen Debrecen város, amelynek saját erdeje és saját légszuszgyára, tehát saját kőszén van, már tavaly sem tett eleget az ez irányú rendelkezések, amelynek végrehajtása a szénkartellnek lenne nagy hasznára. A miniszter ezidén is kiadta ezt a rendeletét, hogy a hivatalokat és a városi házakat hazai szénmel fűtsék, a kályhákat és fűtőtesteket ilyen célokra alakítsák át. A fát, amelyet a saját erdeiben termel a város, valamint a saját világítási vállalata légszuszgyárában termelt kőszént adja el magánosoknak, és maga pedig vásároljon hazai szenet és azzal fűtsön.

A tanácsi értekezlet szerdán kimondta, hogy erről az ügyről jelentést tesz a közgyűlésnek és javasolja, hogy ez ellen ellen panasszal. Hiszen a hazai szén fűtésre való berendezkedés igen nagy költséggel járna, ami a takarékoság elvével egyenesen ellenkezik annál is inkább, mert hiszen a város a saját fűtőt és kőszént forgalmi adó nélkül használja, míg a hazai szénért forgalmi adót is kellene fizetnie. Egyébként sem tudna a hazai szén a város erdeiből kitermelt fűtővel versenyezni ár szempontjából, mert hiszen a városnak a fűtésre szánt fája nem forgalmi áron számítható, hanem a bekerülési árban, ami jóval kisebb összeget jelent.

November 29-én tartja első ideai ünnepélyét az Ady-társaság

Népes választmányi ülést tartott tegnap délután az Ady-Társaság. A gyűlésen szinte teljes számban megjelentek a tisztikar és a választmány tagjai, csak a fővárosban időző Ady Lajos elnököt kellett Juhász Géza másodelnöknek helyettesítenie.

Dr. Juhász Géza jelentette a választmányának, hogy az *Iszó-centenáriumra*, amelyet Debrecen több irodalmi és művészi egyesüléseivel kötött rendez az Ady-Társaság, már serényen folyunk az előkészületek. A választmány kimondta, hogy a társaság lelkes örömmel vesz részt a rendezésben és megbízta az elnökséget a további teendők elvégzésével.

Ezután Kardos Pál, a társaság irodalmi osztályának előadója referált a *Tóth Árpád-emlékmű* ügyének előrehaladásáról. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy az emlékmű legfontosabb része, Tóth Árpád domborművének már elkészült. A szép műalkotás, melyet Medgyessy Ferenc, az Ady-Társaság országos nevű tagja mintázott, már ki is került a bronzöntő műhelyből. A választmány addig is, míg az emlékmű többi része elkészülhet, a Déri-muzeumban óhajtja elhelyezni a bronzplakettet.

Dr. Juhász Géza és dr. Kardos László főtitkár javaslatára kimondta a választmány, hogy ideai szeszonyító ünnepélyt a háború utáni magyar irógeneráció régóta tervezett bemutatkozásával kapcsolja össze, tehát november 29-i előadására meghívja Erdélyi József, Illyés Gyula, Kodolányi János, Németh László és Szabó Lőrinc írókat.

Az ünnepély részletes műsorát legközelebb fogjuk közreadni.

Unghváry-féle gyümölcsfák, szőlővesszők ősön kaphatók.
Előjegyzéseket elfogad
Bethlen ucca 5.

Megmérgezte magát a rádióügynök, aki a Debreceni Független Ujságnak bejelentette öngyilkosságát

Tüdös Lajos 19 éves ügynök, aki a Debreceni Független Ujságnak írt levelében jelentette be, hogy öngyilkos lesz, szerdán délelőtt meg akarta valósítani tervét és a Royal-szállóban mérgezte magát.

Délelőtt 10 órakor vették észre, hogy a szálló 21. számú szobájában eszméletlenül vergődik egy fiatalember. Azonnal értesítették a mentőket, akik első segélyben részesítették és kiszállították a belgyógyászati klinikára. Az orvosok meg-

állapították, hogy a fiatalember szalicilinnal mérgezte meg magát, nagyobb mennyiséget ivott meg egy vizespohárból.

A gyors orvosi segítség megmentette Tüdös Lajos életét, a gyomormosás után állapota lényegesen javult és rövid idő múlva már elhagyja a klinikát.

A rendőrség csütörtökön délelőtt hallgatja ki részletesen Tüdös Lajost arra vonatkozólag, hogy miért akarta eldobni magától az életet.

Februárban megnyitják az egyetem központi épületét

Hosszu húza-vona után odajutott végre a központi egyetem ügye, hogy megnyitására is szó van már. Persze nem ebben az évben nyitják meg és nem is egészen, hanem csak részben. A városi tanácsot most értesítették, hogy a központi egyetemet jövő év februárjában nyitják meg és pedig a 400 helyiség közül ez alkalommal csak 120 helyiségbe költöznek be, illetve egyelőre csak anynyi helyiséget vesznek igénybe, a többi helyiséget fokozatosan rendezik be és készítenek el. Ugy látszik, a központi egyetem sohasem lesz készen az az építkezésre is tengeri kigyóvá nőtt meg. Debrecen város joggal hivatkozhatik arra, hogy az egyetemért meghozott fejed-

elmi nagy áldozataival szemben az állam igen gyatrán tett eleget vállalt kötelezettségeinek.

A központi egyetem részleges megnyitásával kapcsolatosan egyébként a város tanácsi értekezlete hozzájárult ahhoz, hogy a Vilmos császár uton levő villamos feltételes megállót a központi egyetemhez benyúló útra helyezték át. A tanácsi értekezlet kéri egyben a kereskedelmi minisztert, hogy az eddig érvényben volt 8 filléres pótdíjat szüntesse meg, amire vonatkozóan már maga a DHV igazgatósága megígérte, hogy a központi egyetem megnyitásakor a pótdíj szedését megszünteti.

5000 pengővel támogatja a Szinpártoló Egyesület a Csokonai-színházat

A Debreceni Szinpártoló Egyesület szerdán délután tartotta meg rendes közgyűlését nagy érdeklődés mellett a városháza tanácsstermében. A közgyűlést dr. Perjéssy Mihály táblai tanácselnök, az egyesület elnöke nyitotta meg. Magvas beszédekben megemlékezett arról

a fontos feladatról, amelyet a magyar kultúra szempontjából jelent a magyar színészet támogatása a mai nehéz időkben.

Hangsúlyozta, hogy az egyesület munkája sokkal eredményesebb lett volna, ha a megalakulás idején ígért városi és állami segélyeket megkapta volna a színház; a nehéz idők bekövetkezése azonban elapasztotta a segélyforrásokat és a közönségnek is megnöttek a kenyérgondjai. Így bizony nem jut kulturális kiadásokra

annyi, mint jobb időkben. — Reánk hárul a feladat, — mondta, — hogy minden lehető elkövetve, ápoljuk a közönség rokonszenvét a színház iránt, a nehézségek ellenére is tartuk meg és mentjük meg a színházat, szolgáljunk az érdekekben, mert a mi szolgálatunk szent, a magyar kultúra érdekében való. Az egyesület életéről szólva hangsúlyozta, hogy

Debrecen egyik legnépesebb egyesülete a Szinpártoló Egyesület, amely jelentős összegekkel járul a színház támogatásához, hogy biztosítsa annak jövőjét.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Somlyai József bankigazgató, az egyesület agilis titkára terjesztette elő jelentését,

A Szinpártoló Egyesület közgyűlése. Balról jobbra dr. Budaházy-Bruckner Ernő egészségügyi főtanácsos, dr. Perjéssy Mihály itélőtáblai tanácselnök, egyesületi elnök, dr. Nagy Kálmán táblai tanácselnök.

November 19-ikén hétszáz esztendeje, hogy Magyarországi Szent Erzsébet 24 éves korában meghalt. Gótikus Erzsébet-szobor a berlini Kaiser-Friedrich-Museumban.

mely részletesen felölelte az egyesület tavalyi működését. A titkári jelentés hangsúlyozta, hogy

a Debreceni Szinpártoló Egyesület megalakulására felfigyelt az ország,

tömegesen érkeztek információkat kérő levelek az egyesület működésére vonatkozólag és az ország több városában az egyesület alapszabályainak felhasználásával hasonló egyesületek alakultak. Ismertette az országos színműpályázat kiírását, 1000 pengős díjjal. A pályázatra eddig 14 mű érkezett be.

A titkári jelentést egyhangulag elfogadták és érte köszönetet szavaztak.

Szilas Hugó igazgató a pénztári jelentést terjesztette elő, melynek során ismertette, hogy az egyesületnek 720 tagja van és a befolyó jövedelmeket figyelembe véve, 9900 pengős költségvetést állítottak össze. A színműpályázat díjazása és egyéb kiadások leszámításával

tisztán 5000 pengőt juttatnak a színház anyagi támogatására.

A pénztári jelentés és a költségvetés köszönet mellett elfogadása után bejelentette az elnök, hogy Horvay Róbert igazgató lemondásával megüresedett a főtitkári tisztség. A közgyűlés a választmány jelölése alapján egyhangú lelkesedéssel választotta meg főtitkárrá Bodnár Géza bankigazgatót.

Dr. Gergely Jenő kormányfőtanácsos indítványozta a közgyűlésnek, hogy dr. Perjéssy Mihály elnöknek az egyesület érdekében kifejtett fáradhatatlan munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak. Nagy éljenzés és helyeslés fogadta az indítványt és

melegen ünnepelték az elnököt, aki rövid beszédben köszönte meg az elismerést és azt áthárította munkatársaira, az egyesület tisztikarára.

A gyűlés végén az elnök a tagok figyelmébe ajánlotta a Szinpártoló Egyesület vasárnapi matinéját, melynek jövedelméből a szegény és árva gyermekeknek akarnak karácsonyi örömet szerezni.

A kereskedelmi és iparkamara rendkívüli közgyűlése

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara november 23-án, hétfőn délután fél 4 órakor a kamara székházában rendkívüli közgyűlést tart.

Napirend: 1. A nyugdíjbizottság határozata és előterjesztése a nyugdíjalap házvétele tárgyában. 2. A mai gazdasági helyzettel kapcsolatos kívánságok.

Elkészült Haranghynak a köztemető ravatalozójába szánt üvegfestményének a terve

Megemlékeztünk annak idején arról, hogy a köztemető egyik üvegfestményének tervezője, a kiváló festőművész, Haranghy Jenő első tervezetét azért, mert azt maga sem találta magyarosnak — erősen óibizánci stílusú volt az első — visszavette és átdolgozta. Az átdolgozott tervet most terjesztette a városi tanács elé. A kép nagyszerűen sikerült. A most tervezett kép kompozíciójában, színben és vonalban egyaránt nagyon szép művészi alkotás, stílusa most már teljesen magyaros. Ábrázolásának tárgya egy ősmagyar temetés, halott-hamvasztás. A máglya elé helyezett arany koporsót lovas és gyalogos ősmagyarok veszik körül. A közepén már egy a stílizált máglya, amely égő színelég nagyszerű fényhatást fog előidézni. A városi tanács, miután több művészvéleményt is meghallgatott a tervről és ezek a vélemények mind a legkedvezőbbek voltak, kivételre elfogadta a tervet és elrendelte, hogy azt a Déry-muzeumban állítsák ki közszemlére is.

NEM ENGEDÉLYEZTÉK AZ IPAROS NAGYGYŰLÉST.

Budapest, nov. 18. Az ország ipartestületeinek nemrég tartott kongresszusa elhatározta, hogy november 22-re Budapestre országos iparos nagygyűlést hívnak egybe. A főkapitányság most értesítette a vezetőséget, hogy a nagygyűlést nem engedélyezi, mert tartani lehet attól, hogy az iparosság közé furakodó felelőtlen elemek a közrendet megzavarják. Az iparosság vezetősége a főkapitány határozatát megfelelőbbé tette a belügyminiszterhez.

Szükek a zálogházi helyiségek

Dr. Vass Károly tb. főjegyző a városi tanács szerdai értekezletén bejelentette, hogy a debreceni zálogházak helyiségei szűkek, különösen a Hunyadi uccai zálogház helyiségei. Árverések alkalmával a legfeljebb 30—40 emberre alkalmas helyiségben száznál többen is szoronganak, sőt sokan ki is szorulnak a helyiségből és a legtöbb vevő nem is látja a kikiáltó kezében levő tárgyat. Ezen az állapoton szerint úgy kell segíteni, hogy nagyobb árverési helyiségről kell gondoskodni. A főjegyző csak az árverések idején látható tolongásról szólt, pedig, sajnos, ez a tolongás megvan ott naponként is, amikor nem a vevők, az árverelők tolonganak, hanem a betevők, akik utolsó darabkáikat, értéküket viszik oda, hogy egy kis tüzelőre, a házbérré, a kenyérré szükséges filléreket megkapják. Sajnos, ez a tolongás is meg fog azonban szünni s a zálogházi helyiségek ismét elég tágasak lesznek, mert már nem igen lesz, mit bevinni s később — perze a hiánákon kívül — senkinek sem lesz pénze, hogy árveréseken ott vásároljon. A hely akkor elég nagy lesz.

Még az inségakción is keres az OTI a várostól

A városi tanács szerdai értekezletén furcsa körülményről történt bejelentés. Arról van ugyanis szó, hogy

közel 26.000 pengőt kell az inségakción során az inségmunkások után biztosítási és egyéb díjak címén az OTI-nak befizetni

részben az erdei munkák, részben földmunkákra előirányzott összegek terhére. Tehát az inségakción is olyan alkalom, amelyen az OTI keres, az az OTI, amelyről maga annak központi főorvosa, dr. Csilléry András állapította meg, hogy adminisztrációjának mammut volta emészti fel a nagy jövedelmeket.

Az ügyet Borsos József műszaki tanácsos hozta a tanácsi értekezlet elé. Bejelentette ugyanis, hogy

állandó turnusokban 750 munkást foglalkoztatnak a föld- és kövezési munkáknál.

Ezek után betegbiztosítás címén, öregség esetére szóló biztosítás és balesetbiztosítás címén közel 26.000 pengőt kell a városnak fizetni. Ehhez járul még 300 erdei munkás 360 pengő biztosítási díja, amelyet az országos gazdasági pénztárba kell befizetni.

A Magyar Nemzeti Bank devizapolitikája súlyos károkat okoz a magyar közgazdaságnak s valószínűleg kitermeli a sibereket

Frigyesi Jenő bankigazgató írta az alábbi cikket, amely éles reflektorként világít rá a válságba jutott magyar gazdasági élet egyik legfájdalmasabb sebére.

Eber Antal mult heti felszólalásában szövegét, hogy a devizagazdálkodás mai rendszere megnehezíti a magyar áru kivitelét és majdnem lehetetlenné teszi a külföldi áruk behozatalát. Az érvényben álló rendelet értelmében a kivitt áruk ellenértéke a Magyar Nemzeti Banknak szolgáltatandó be, az általa naponként jegyzett hivatalos árfolyamon, viszont a külföldnek teljesítendő fizetések céljaira a Magyar Nemzeti Banktól igénylendő a szükséges devizamennyiség és ha az igénylés teljesítettik, ugyancsak a hivatalos árfolyamon szolgáltatja ki a Nemzeti Bank a szükséges devizamennyiséget. A rendelet kiadása alkalmával bizonyára az a régi gyakorlat tartatott szem előtt, amely szerint a hivatalos árfolyam

az öt nagyobb pénzpiacra jegyzett árfolyamok átlagára alapján fog naponta megállapítani. Ez a gyakorlat azonban valószínűleg azért nem volt most megvalósítható, mert a nagyobb pénzpiacok közül is kötött devizaforgalom van Németországban és azon időponttól kezdve, amióta Angolország az angostandardtól eltért, a többi államokban is bizonyos megszorítások korlátozzák a devizaforgalom szabad kialakulását.

Hogy a Magyar Nemzeti Bank milyen elvek alapján állapítja meg naponta a devizaárfolyamokat, erre nézve csak a beavatottak mondhatnak véleményt, a jegyzések összehasonlításából azonban az látható, hogy azon külföldi államok, amelyekben szabad devizaforgalom van, nem veszik tudomásul, hogy a pengő egyenlő az aranypengővel és a budapesti kifizetést ettől eltérőleg lényegesen alacsonyabb árfolyamon jegyzik. Ennek illusztrálására szolgáljon az alábbi táblázat:

Londoni közpárfolyam 1931. nov. 16-án	Át-zámítva a budapesti kifizetés londoni árfolyamára	Közpárfolyam nálunk	Különbözet	Különbözet százalékban		
Budapest	25.—	—	London	21.55	3.45	16%
Páris	96.12	26.—		22.39 ^{1/2}	3.605	16%
Berlin	15.875	157.80		135.60	22.20	16%
Wien	28.—	89.27		—	—	—
Prága	127.—	19.69		16.93	2.76	16%
Bukarest	630.—	3.97		3.43	—,54	15 ^{3/4} %
Varsó	34.—	73.53		63.95	9.58	15%
Belgrád	215.—	11.63		10.14	1.49	14 ^{1/2} %

Ebből a táblázatból látható, hogy nálunk átlag 16%-kal alacsonyabban vannak jegyezve a külföldi devizák (a valuták jegyzése is körülbelül megfelel ezeknek az árfolyamoknak), mint Londonban. Ez azt

jelenti, hogy a külföldre kivitt áruért 40%-kal kevesebbet kapunk annak valószínűsége mellett, viszont akiknek külföldi fizetések teljesítésére valutát vagy devizát adunk, azok 40%-os ajándékban részesül-

Ezeket az összegeket az inségakción és a fakitermelés költségvetésének terhére kell a városnak megfizetni.

A tanácsi értekezleten egyébként bejelentette Borsos József műszaki tanácsos, hogy míg az első héten 609 munkás jelentkezett a hat napos kötelező inségmunkára, addig

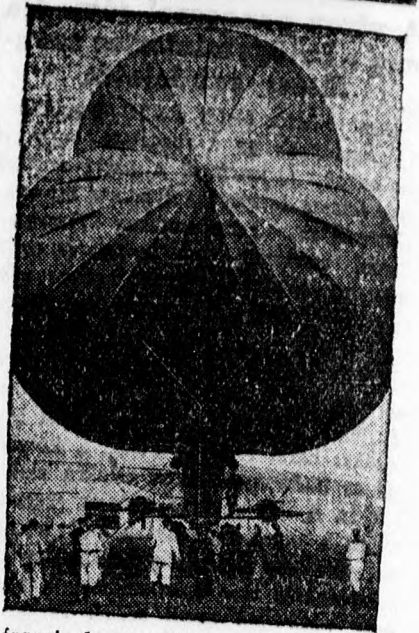
a második héten már csak 345 ember jelentkezett a munkahelyeken,

pedig most már fokozottabb mértékben akarták a munkákat folytatni. Igaz, hogy a behívások körül bizonyos nehézségek merültek föl. Ugyancsak azt jelentette dr. V. V. Géza gazdasági tanácsos is, hogy az erdei munkáknál is kevesebben jelentkeztek.

Dr. V. V. István polgármester kijelentette, hogy

amennyiben valaki igazolatlanul nem jelentkezik a munkára, attól könyörtelenül megvonják a segélyezést

és az ilyenek december elsején már nem kapják meg a fejkvótát, mert távolmaradásukkal azt mutatják, hogy segélyre nincs szükségük és a felkínált munkaalkalommal élni nem akarnak.

A francia hadsereg egyik kormányzóható léghajója Rochefortban viharban való kitérésnél elpusztult.

nek. Igen természetes, hogy ez az óriási különbség nagyban csábítja az embereket úgy az áru, mint a valuta csempészésére és illegális forgalom alakul ki a külföldi viszonylatban, amit még a legéberbb vizsgálat és legerősebb fenytés sem fog tudni megszüntetni.

Ebből az következik, hogy amennyiben a kötött devizagazdálkodást fentartjuk, mint ahogy azt sajnos a jelenlegi körülmények között fenn is kell tartanunk, el kell tekintenünk attól a fikciótól, hogy a mi pénzünk ma is aranyvalutának tekintendő és a központi szec — ez esetben a Nemzeti Bank, — át kell, hogy térjen a külföldi devizák valószínűsége értékeknek a jegyzésére, ami által könnyebbé válik részére a jogos igények kielégítése nyersanyagbehozatal céljaira és az illegális zugforgalmat és csempészforgalmat egy csapással meg fogja szüntetni.

Hat hónapra ítélték egy kalauzt, aki miatt összeütközött két villamos

A Kossuth uccai vonalon vezette a villamoskocsit 1929 május 10-én Szabó Gábor kocsivezető, akivel Egri József kalauz viccelődni kezdett és tréfiából többször a lábára lépett. Szabó kapkodta a lábát, nem figyelt a vezetésre és így történt, hogy a dohánybevéltől kitérőnél továbbvezette a kocsit a határjelzőnél és összeütközött a vele szemben jövő másik villamossal. A két kocsi eleje behorpadt, az ablakok betörték és az utasok közül többen megsérültek, szerencsére súlyos sérülés nem történt.

A büntügyi eljárás befejezése után a bíróság elé került Szabó és Egri. Szabót felmentették, Egri közveszélyű cselekmény miatt egy évi fogságra ítélték. — Egri felebbezést jelentett be az ítélet ellen. A tábla a felebbezést főtárgyaláson megemlítette a törvényszék ítéletét és hat hónapi fogságra ítélte Egri Józsefet. Az ítélet nem jogerős.

Fényképező gépek

alig használt állapotban nagyon olcsó alkalmi áron és mindenféle gépekből a legnagyobb újdonságok állandó raktára

Szakál Géza
fotószaküzletben

Plac u. 34. Hegedűs és Sándor ház

AZ IPARTESTULETI SZÉKHÁZKÖLCSÖNÖK.

Budapest, nov. 18. A pénzügy-minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök a mai napon benyújtotta a képviselőháznak az építkezések előmozdítását célzó egyes intézkedésekről és az országos lakásépítő hitelszövetkezetről szóló 1930. XLI. t.-c. alapján elkészített törvényjavaslatot. Ennek lényege az, hogy az ipartestületi székházak vételére, felépítésére, vagy átalakítására felvett kölcsönök az Országos Lakásépítési Hitelszövetkezet útján folyósításra került kölcsönökre lesznek konvertálhatók.

Hoover és Grandi tanácskozásai

London, november hó 18. Hoover és Grandi ma kb. 2 és fél óra hosszat tanácskozott a Fehér Házban. A megbeszélések tárgya, hir szerint, főként gazdasági problémák voltak, de Stimson, aki szintén résztvett a tanácskozáson, később kijelentette, hogy más kérdések is szóba kerültek, így az általános leszerelési konferencia kérdése is. — Stimson részletekről nem volt hajlandó nyilatkozni, csak ennyit mondott:

— Minden formáság nélkül beszélgetünk és sok kérdésben teljesen egyetérttünk.

Hooverre az olasz külügyminiszter igen jó hatást tett. A megbeszélés elérte a kívánt célt, hogy egymás álláspontját fesztelen megbeszélés során pontosan megismerjék. Valószínű, hogy Hoover újabb megbeszélést fog folytatni Grandival.

Hol a pirost játszottak az István malomnál

Az István gőzmalom mellett Pásztor János nagyalkóli lakos vásári mutatványos felállított egy játéksztalt és azon a „hol a piros, itt a piros” néven ismert tiltott szerencsejátékra csalogatta a jámbor embereket. A ravasz mutatványos két felhajtóval is dologzott, akik csalogatták az embereket a játéksztalhoz. Sikertült is a szerencsejátéka csábítani két fiatalembert, akik rövid idő alatt 64 pengőt vesztek. Nagyon soknak találta a veszteséget és lármát csapva, követelték vissza a pénzüket, vagy a játéknak lölről való kezdését, mert szerintük csalás miatt vesztek el pénzüket. A nagy kiabálásra előkerült egy rendőr, aki igazoltatta az uccai szerencsejátékos és bekísérte részletes kihallgatásra a rendőrségre. A két felhajtó eltűnt a nagy csődületben. Pásztor János ellen megindult az eljárás.

Szörme árak készítését és javítását olcsón vállalom. Kész **női bundák** nagy választékban. **Altmann** képesített szücsnöknél **Miklós ucca 5.**

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Most szerzze be **tüzelőanyagját a Békési és Löw** fa- és szénkereskedő cégnél, mert **most legjobb a minősége és legolcsóbb az ára.** **Telefon: 945.** Telep: „Hungária” malom mellett.

MA, CSÜTÖRTÖKÖN az URÁNIÁBAN

megismételjük a tegnap megtartott FÉLÁRU-jegy szelvényes napunkat és lepergetjük JANET GAYNOR és CHARLES FARREL szövevényes, izgalmas meséjü hangosfilmjét, az

„Ut a mennyországba”-nt

Előadásaink ma is 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Mindenki, aki az alanti szelvényeket pénztárunknál leadja, FÉLÁRON kaphat belépő-jegyet bármelyik előadásunkra.

„Debreceni Független Ujság”

Féláru-jegy

váltására jogosít.

Egy személy részére

az URANIA

november 19-iki

bármely előadására.

Előadások kezdete:

5, 7 és 9 órakor.

„Debreceni Független Ujság”

Féláru-jegy

váltására jogosít.

Egy személy részére

az URANIA

november 19-iki

bármely előadására.

Előadások kezdete:

5, 7 és 9 órakor.

A város nem akarja, hogy a külsőségeken újabb építkezésekkel újabb telepek létesüljenek

Debrecen városnak a Vargakerten, a Tisztviselőtelep háta mögött mintegy két hold földje van, amelynek közelében az OFB. legutóbb több házhelyet osztott ki. Most két ajánlat is érkezett a városhoz aziránt, hogy

ebből a két holdas területből adjon el a város 600 négyszögöl területet beépítés céljára.

Az egyik ajánlattevő négyszögölenként 5 pengőt kínál vételárul. A kérdéses terület legnagyobb része egy hatalmas mélyedés, amelyet a mellette lévő dombból kellene kitölteni. A városi tanácsnak, amely szerdai

értekezletén tárgyalta ezt a kérdést, az volt az álláspontja, hogy nem szívesen látja az itt való építkezést, mert az megint arra vezetne, hogy ott lassanként

új külsőség, új telep létesülne s a város szempontjából, amelynek belterületén is igen sok beépítetlen telek van, nem kívánatos.

Ezért és azért is, mert a kérdéses terület nem is alkalmas mai állapottában az építkezésre, de a gazdasági helyzet sem kedvező, a polgármester úgy határozott, hogy ezt a földterületet most nem adja el a város.

Baltazár püspököt ünnepelték a Szépmíves Céh közgyűlésén

A Tiszántúli Szépmíves Céh kedden délután a városháza közgyűlési termében tartotta évi rendes közgyűlését, amelyet dr. Baltazár Dezső püspök, elnök vezetett.

Tárgysorozat előtt Csobán Endre elnök tolmácsolta a Céh örömteljes üdvözlét a püspök 20 éves püspöki jubileumához, amely annál meghatóbb, mert hiszen a püspök most töltötte be életének hatvanadik évét. Rámutatott ezután, hogy éppen olyan elnököt kívánt a Céh, mint a püspök, harcos elnököt, de olyant, aki nem nyul a fegyverhez, ha nem támadják; gazdag lelki elnököt, akinek a lelke tele van a magasabbrendű ember tiszta, világos, ragyogó célkitűzéseivel;

bátor magyar lelki elnököt, aki olyan oltárnál teljesít szolgálatot, amely az egy Isten tiszteletére emeletetett a tempelök különbözősége fölé. A Tiszántul szegény és árva tehetségeit elnöke messzható tekintélyének segítségével akarja a Céh bevezetni abba a világba, ahol a szeretet és megértés virágai nyílnak a számukra. Győzhetetlen ez a hadsereg, ha elnökük viszi előre a zászlót s ezért Isten áldását kéri a püspök életére, a magyar kultúra és a magyar hazá érdekében.

A nagy tapsal fogadott beszéd után dr. Baltazár Dezső püspök köszönte meg meghatót szavakkal az ünneplést, amelyet szerény egyéniségének méreteit

A Szépmíves Céh közgyűlése. Balról jobbra dr. Nagy Sándor, Nagy József, dr. Baltazár Dezső püspök, dr. Csobán Endre.

meghaladónak tart. Isten kivételes aján-dékának tartja 60 évében teljes lelki és testi erejét, amelyet nem tékozolt soha, mert a földön járva is abba a magasságba tekintett, ahonnan az eszmények szállanak alá. Ezért vállalkozott a Céh vezetésére, amire tovább is creje javát ajánlja.

Az eljenzés csillapultával bejelentette dr. Baltazár Dezső püspök, hogy a kormányzó névnapjára Benke Tibor és P. Nagy Zoltán ódát szereztek, amelyet az elnökség eljuttatott a kormányzóhoz. Most a kabinetiroda jelentette, hogy az ódát a kormányzó elfogadta.

Ezután a jelentéseket fogadta el a közgyűlés, majd az ideiglenes elnökség lemondván, az új tisztikart a következőképen alakították meg:

Elnök: dr. Baltazár Dezső. Társelnökök: Ady Lajos, Kovács Andor, P. Nagy Zoltán, Oláh Gábor, dr. Orsós Ferenc, dr. Pap Károly, dr. Váscsary István. Ügyvezető elnök: Csobán Endre. Alelnökök: Borsos József, Kardoss Géza, Térei Sándor, dr. Zsigmond Ferenc. Ügyvezető

alelnök: dr. Fényes Jenő. Főtákar: Nagy József. Titkárok: Benke Tibor, Benyovszky Pál, Debreczeny Tivadar, dr. Diószeghy Mihály, Pálnagy Zsigmond, Vargha Ilona. Szerkesztő: dr. Szalacsi Rácz Imre. Háznagy: Buchwald Andor. Irodáigazgató: Székely Andor. Könyvtárosok: Thury Levente, Markovitsné Csűrös Ferike, Kélemen Géza, Nagy Sándor Aladár. Ellenőr: Szőr József.

Jogtanácsos: dr. Hódy Béla. Számvizsgálók: Kiszely Árpád, Dömök Béla, Böhm Ferenc. Választmány: dr. Besenyei Lajos, Darkóné Simonffy Irén, dr. Ecsedi István, dr. Gulyás Pál, Halassy Mariska, dr. Hankiss János, Hoór Tempis Erzsébet, dr. Juhász Géza, Király Tibor, Kolosváry-Borcsa Mihály, Lakó László, dr. Liszt Nándor, dr. Loessl János, Lölkovits Arthur, dr. Milleker Rzsó, dr. Nagy Sándor, Ormós Lajos, dr. Perjéssy Mihály, Pálffy József, Rickl Antal, Sesztina Jenő, Szabó Emil, dr. Székely Győzőné, dr. Tankó Béla, Timár

Ilona, Törőné Korpássy Mária, Thuróczy Gyula, dr. Vietórisz József, Zivuska Andor, dr. Zoltai Lajos. Pótagok: Kertész Dániel, dr. Tassy Ferenc, Korna Sándor, Székelyné Bészler Anna, Rimóczy József, Frimmer Pál, dr. Boros Jenő.

Anyakönyvi hírek

A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál szerdán a következő bejelentések történtek:

Születések: Fodor János juhász, leány: Margit, Bálint Sándor földmunkás, fiu: István. Nagy Gábor napszámos, leány: Erzsébet. Bökönyi Sándor uccaspró, leány: Margit. Dr. Bezzegh Péter orvos, leány: Agnes. Csuhai Sándor lakatossegéd, leány: Mária. Oláh Rudolf zenész, fiu: Károly. Zima Lajos távirtdamunkás, leány: Margit. I halvaszületés és I törvénytelen újszülött.

Házasságok: Pusztai Sándor—Lukács Anna. Nagy Lajos—Szilágyi Erzsébet, Boruzs Imre—Szilva Margit. Kiss Gábor—Papp Erzsébet. Kise Lajos—Juhász Erzsébet.

Halálozások: Szathmáry Sándor ref. 27 éves, Szávai u. 11. Gombos Lajos ref. 24 éves, Ajtó u. 18. Özv. K. Szabó Mártonné Juhász Sára ref. 80 éves, Zrínyi u. 8. Fried Henrik izr. 70 éves, Arany János u. 5. Özv. Tardy Sándorné Ertsey Jolán ref. 90 éves, Kossuth u. 21. Marján Károly g. kath. 8 hónapos, Budai Ezsaiás u. 8. Törös Emma ref. 23 éves, Kemény Zsigmond n. 13. Takács Adám római katolikus, 54 éves, Nyomtató u. 22. Fülöp Béla izr. 12 éves, Kazár u. 13.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

AZ OSZTALYSORSJÁTÉK HUZASA.

Az osztálysorsjáték szerdai húzásán 1000 pengőt nyertek: 37429, 45873, 90139, 82345. 500 pengőt: 54582, 65215, 66398, 77656, 79039. 300 pengőt: 9461, 40205, 50374, 70340, 73607. 200 pengőt: 410, 5431, 5901, 9414, 10005, 15522, 17085, 23694, 27814, 30484, 32991, 36705, 45636, 48595, 52908, 62566, 67957, 68445, 68582, 71904, 83754.

Bajcsy Zsilinszky Endre előadása a magyar válságról

Szerdán este a Déli-muzeum előadótermében a Keresztény Nemzeti Liga Magyar válság—világvilág című előadássorozatában vitéz

Bajcsy Zsilinszky Endre.

Bajcsy Zsilinszky Endre országgyűlési képviselő, a neves publicista tartott előadást.

Előadásában rámutatott arra, hogy az utolsó évtized egész évszázad volt, annyi megoldatlan probléma gyűlt össze, amit már 1867 óta meg kellett volna oldani. A világválsággal csak a társadalmi osztályai kibékült magyarság tud megbirkózni. A magyar államnak osztályjellege van ma is. Az októberi forradalom nem volt forradalom abban a nagy történelmi jelentőségben, mint a francia forradalom volt és nem volt forradalom az ellenforradalom sem. Először a kisembereket sújtja elsősorban. Ugynevezett konzervatív politika már nem segíthet rajtunk, gyökeres reformpolitika szükséges, amely mélységében eléri egy nemzeti forradalom erejét. Minden erőt megfeszítve rendkívül meg kell gyorsítani az evolúció tempóját. Meg kell csinálni a nagy földbirtokreformot. Ezer új falut kell létesíteni és meg kell szüntetni a latifundiusos rendszert, amelynek nagy része van abban, hogy idáig jutottunk. Agrárdemokráciát követel, a kisemberek védelmét, mert a modern kapitalizmus, ha egészséges, a kisemberekre van felépítve. Külpolitikai tekintetben hangoztatta, hogy a magyar külpolitikának nem érdeke az osztrák-német Anschluss és a francia orientációt sürgette. Hangoztatta végül, hogy a dolgozó osztályokat meg kell szervezni és ki kell alakítani az osztályszövetségeket. Ezeknek az óriási feladatoknak a megvalósítása a magyar ifjúságra vár.

Az előadást dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár, elnök köszönte meg. Előadás után vitéz Bajcsy Zsilinszky Endre tiszteletére társasvacsora volt az Ujságíró Clubban.

A magyar kölcsön a francia kamara külügyi bizottságában

Páris, nov. 18. A kamara külügyi bizottságának mai ülésén Lautier hevesen támada a pénzügyminisztert, aki jelentékeny kölcsönöket adott Jugoszláviának és Magyarországnak anélkül, hogy előzőleg a parlamentet tájékoztatta volna. Felszólította a bizottságot, kérjen részletes felvilágosításokat Flandin pénzügyminisztertől e két művelet-

re vonatkozólag. Mistler képviselő csatlakozott Lautier panaszaihoz és kérte, hogy terjesszék a bizottság elé azokat az okmányokat is, amelyek az Angliának és a newyorki Federal Reserve Banknak adott kölcsönökre vonatkoznak. A kamara egyhangulag fogadta el mindkét javaslatot.

Meghosszabbították az egy éve felvett kincstári váltókölcsönt

Budapest, november 18. Azok a tárgyalások, amelyeket a múlt év november havában felvett 1.620.000 font, 12,5 millió svájci frank és 5 millió dollár kincstári váltókölcsön megújítására Korányi Frigyes báró, a Pénzügyminiszter Közpon-

nőke a kormány megbízásából folytatott, sikeres befejezést nyertek. A kölcsön 3 hónapra újított meg az évi 5% kamattal és az évi 1/4% jutalék változatlan fenntartásával. A szerződéseket november 18-án írták alá Londonban.

Miért isszonyodnak a házasságra érett fiatalember a házasságtól és miért nő rohamosan a vénleányok tábora?

Farkas Lajos főszereplő tart előadást a házassági iszonyról az OMIKE szombati kulturestjén. — Kemény László színművész modern magyar verseket szaval, Grünhut Tivadar operáriákat énekel.

Városszerte rendkívül nagy érdeklődés előzi meg az OMIKE főiskolai hallgatói csoportjának nagyszabású kulturestjét, amely szombaton este fél 9 órai kezdettel lesz megtartva az izraelita hitközség dísztermében. Az OMIKE rendezőbizottsága rövid, de változatos, érdekes és szórakoztató programról gondoskodott. Gál Anna, a főiskolai csoport kulturális bizottságának elnöke vezeti majd be formás kis megnyitóbeszéddel az estét, utána pedig Kemény László, a Csokonai-színházban ez a gyönyörű orgánnumu és rendkívül tehetséges fiatal művésze fog szavalni néhány megkapóan szép Ady-verset. A szavallatot Farkas Lajos főszereplő előadása követi. Az előadás címe: Házassági iszony, avagy az iszonyú házasság. Kétségtelen, hogy Farkas Lajos előadásának a témája egyik legérdekesebb és legaktuálisabb problémája a mai kornak. Az előadó arra akar feleletet adni, hogy miért nő ijesztő mértékben a vénülő leányok és az agglagények tábora; miért isszonyodnak a házasságtól a házasságra érett fiatalember százai; milyen szerepe van a házassági börze immár

évek óta tartó baisse-ében annak a szerencsétlen gyermeknevelési szisztémának, amellyel a polgári középosztályi szülők javarésze a leányait nem a komoly életre neveli, hanem az üres, léha élvezetekre, a nagyözölyésre és a tuligényességre? Farkas főszereplő a humor derűjébe fogja rejteni a téma keserű-piruláját, de bátran, elfogulatlan őszinteséggel világít majd rá a probléma valamenyire eredőjére. Az előadás után Grünhut Tivadar énekel majd nemeseen csengő, pompásan szárnyaló tenorján néhány operáriát Frieder Kató avatott zongorakísérete mellett. A műsor utolsó számaként ismét Kemény László szerepel, aki a modern magyar líra néhány hatásos alkotását fogja interpretálni.

A kultürestre belépődij nincs, a rendezőség szívesen lát vendégül minden érdeklődőt, de ezuton is nyomatékosan figyelmezteti a közönséget, hogy a tömeges érdeklődésre való tekintettel mindenki foglalja el helyét már fél 9 előtt, mert a kultürest percnyi pontossággal kezdődik s a kezdés után a terembe vezető ajtókat lezárják.

Debrecen legszebb fürdőjében

MARGIT

gőz- és kádfürdőben

1 pengő a gőz vagy kádfürdőjegy.

Villamoson a város bármely részéről oda- és visszautazásra is érvényes jegy 1 pengő 20 fillérért váltható minden villamos kalauznál.

Férfiak és nők számára egész nap nyitva.

Perzsa
Perzsaláb
Pézsmá
Csikó
Elektrik
Nutriette

BUNDÁK

továbbá

nemes prémekkel díszített különlegesen finom kiállítás

női felöltők

még eddig nem létezett dus választékban

Rózsa

áruházban

Alföldi takarékpalota.

A Mavart bevezeti a háztól—házig szállítást

Budapest, november 18. A Vasúti és Közlekedési Közlöny az Államvasutaknak a hazai közgazdaságot érintő újabb intézkedését jelenti. Ez az intézkedés szervesen illeszkedik bele az október 1-én végrehajtott tarifareformba. Az intézkedés célja a „háztól-házig” díj szabás életbe lépése.

Ez a díj szabás Budapestre egyelőre 25 vidéki városba és viszont tartalmaz olyan fuvardíj tételeket, amelyekben a vasúti fuvardíjon kívül az árúnak a feladó lakásáról, üzletéből, vagy telepéről (háztól) a pályaudvarra és a rendeltetési állomáson pályaudvarról az átvettől lakásba, üzlet helyiségbe (házig) való fuvarozási költsége benne foglaltatik.

Ez a közvetlen fuvardíj lényegesen kisebb, mint a vasútra és vasútról való szállítási költségének és az egyes darab-áru fuvardíjának összege. Mivel pedig a fuvarozás nem fuvarlevéllel, hanem szállítólevéllel történik, amelyet a vasút, illetőleg megbízottja állít ki, a feladónak a fuvarlevél irtal megvásárlásával, kiállításával, az árúnak a pályaudvarra való szállításával, rendeltetési állomáson pedig az áru átvételével és hazaszállításával való gondja elmarad. Ehelyett eleget lesz, ha a feladó akár Budapestben, akár vidéken a forgalomhoz csatlakozó és e szabályhoz legközelebb kiadandó függelékben közzétett szállítványozó cégek bármelyikét, akár telefonon, akár másként felhívja az árúnak lakásáról való elszállítására.

Ez intézkedések végrehajtásával az Államvasutak a Mavartot bizta meg, amely nem öncélú részvénytársaság, hanem az Államvasutaknak egyik szerve.

Hazai elsőrendű szén, hasáb és aprított tüzfűvel legolcsóbban beszerezhető Kaufmann Gyulánál Csapó u. 86. — Telefon 5-88. Mész és építkezési anyagok állandóan raktáron.

HIREK

A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG telefonszámai:

- Kiadóhivatal 18
- Fiókiadóhivatal és kölcsön-könyvtár 3-37
- Szerkesztőség nappal 10-20
- Szerkesztőség éjjel 18 és 812

Előfizetőinkhez

Felkérjük mélyen tisztelt előfizetőinket, hogy haladéktalanul sziveskedjenek előfizetési hátralékait kiadóhivatalunkba beküldeni, miután a mai sulyos viszonyok rendkívüli erőpróbára teszik egy olyan lap költségeinek fedezését, mint a Debreceni Független Ujság, amely sem pártoktól, sem más érdekcsoportoktól sápot nem huz s ki zárólag olvasóközönségére támaszkodik.

Postatakarék befizetési lap száma: 29.910.

Tisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

— Időjárás: Lényegtelen hőváltás, a csapadék szűnése, de még jobbra borult idő.

— Teleki Pál gróf Debrecenben. Gróf Teleki Pál ny. miniszterelnök, a IV. világháború parancsnoka december 5-én, szombaton este a 6 óras gyorsvonattal Debrecenbe érkezik, hogy a társadalom vezető egyéniségeivel a jamboree tervét és eddigi előkészületeit megismertesse. Este az Angol Királynő különtermében lesz vacsora.

— A város nem szed és nem fizet a központi fűtés után forgalmi adót. Megírta a Debreceni Független Ujság, hogy a kormány rendeletét adott ki, amely szerint a központi fűtéses bérházaknál a fűtés után forgalmi adót kell szedni és fizetni. Ezt a rendeletet most tárgyalta a városi tanács értekezlete, amely kimondta, hogy a rendelet ellen tiltakozik s a forgalmi adót beszédni és befizetni nem hajlandó, mert a forgalmi adó tárgya csak a tisztán jövedelemszerzésre irányuló tevékenység lehet a törvény értelmében. Már pedig a város bérházaiban a lakókkal olyan szerződés van, hogy ezek csak a fűtési költséget tartoznak megfizetni s nem százalékat fizetnek. Ezt az álláspontot közli a város a pénzügyigazgatósággal és amennyiben az ragaszkodnék a forgalmi adó fizetéséhez, az ügyet bejelenti a tanács a közgyűlésnek, hogy ez panasszal éljen a rendelet ellen a közgazgatási bírósághoz.

— Debrecenben nincsenek vadorzók. Abauj-Tornavármegye átiratot intézett Debrecenhez, hogy támogassa az iránt megindított mozgalmát, hogy a vadorzás sulyosabban büntetessék, a kihágás hivatalból legyen üldözendő, esetleg a vadorzást vétségnek minősítsék. A városi tanács az átirat felett napirendre tért, mert a megállapítások szerint Debrecenben nincs vadorzás, vagy legalább is a nagyon jó ellenőrzés miatt ez a kihágás elenyészően csekély számban jelentkezik.

Előrendű hazai szenek, koks, hasábos és vágott tűzifa, mész, cement, szovátli tűzifa, legolcsóbb napi árban azonnali szállításra beszerezhetők
Bartha István tűzifa, szén és építkezés anyag telepén. Telefon 7-85

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszerben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— 15.000 pengőt ad a város a tanyai iskoláknak. A tanfelügyelő figyelmzettette a várost, hogy a tanyai iskolákra megszavazott és szerződésileg kötelezett 15.000 pengő segélyt még nem fizette be. A polgármester, tekintettel arra, hogy erre az összegre már 600 pengőt kifizettek, a fennmaradt 14.400 pengőt kiutalta azzal, hogy azt a kultuszminiszternek meg kell küldeni.

— Tűzfát ad a város a frontarcosok dalegyletének. A MOVE Országos Frontarcos Szövetség debreceni csoportja tudvalevően dalárdát alakított. A dalárda most azt kérte a várostól, hogy helyiségük téli fűtésének céljára egy öl fát adjon. A tanács értekezleten a polgármester a főszámvéző pártoló javaslata alapján kivételesen megadta az egy öl fát.

— Tekintse meg a legújabb esküvői fényképkülönlegességeket Liener fényképész kirakataiban, Csapó u. 1. alatt.

— Ego előadása a Munkás-Otthonban. Vasárnap a Munkás-Otthon ismeretterjesztő előadásorozatában Ego, a kiváló író tart előadást „Mai asszonyok, mai lányok” címmel. Ego előadása iránt páratlanul nagy érdeklődés mutatkozik s kétségtelen, hogy a Munkás-Otthon előadásorozatában ez az előadás egyike lesz a leglátogatottabbaknak. Az előadást a szokásos nivós szórakoztató számok fogják kísérni. Fellép a szavalókórus, szaval Holló Mária, valamint Wágner Istvánné, gondonkán játszik Kátóna Gyula, táncduettet fog bemutatni Greizler Ilonka és Szathmári Jolán és színre kerül egy kis szindarab, amelynek címe: Akiknek egy a sorsuk.

— A Népszerű Főiskola megnyitó előadása a Máv. műhelytelepén. Pénteken este pont 6 órai kezdettel nyitja meg a Máv. műhely disztermében a Népszerű Főiskola őszi ciklusát. Dr. Darkó Jenő egyetemi tanár tart előadást a dráma eredetéről; az előadás díjtalan s arra vendégeket is szívesen lát a vezetőség.

— Áthajtott a lezárt sorompón: három napi fogház. Haja Ferenc hajduhadházi kocsis tavaly szeptemberben a község határában a sorompón akart áthajtani, melyet leeresztettek, mert jelezték a vonat közeledését. A kocsis kijelentette, hogy nincs ideje megvárni, míg a vonat a sorompóhoz érkezik, ezért erőszakkal felnyitotta és áthajtotta a vágányokon. Haja ellen közveszélyű rongálás miatt indult meg az eljárás és a debreceni törvényszék Részlettanácsa három napi fogházra ítélte a szerdán megtartott tárgyaláson. Az ítélet jogerős.

— A Népszerű Főiskolai Tanfolyam előadása. A városháza közgyűlési termében csütörtökön délután 6 órakor pontos kezdettel tartja meg dr. Darkó Jenő egyetemi professzor, a Népszerű Főiskolai Tanfolyam elnöke Az antik dráma című vetített képes előadását. Az előadás ingyenes.

CSOKONAI SZÍNHÁZ.
MA DÉLUTAN
ZÓNA-ELŐADÁSBAN
LEGOLCSÓBB HELYARAKKAL.
3 óraker

Vig özvegy

operett.

MA ESTE

a Nemzeti Színház ujdonsága!
Bemutató! Premier!

MIKSZATH KALMAN

Akli Miklós.

Dr. Szedő Miklós

KÖZKIVANATRA! UTÓLJÁRA!

Szombat és vasárnap délután rendszeres helyárrakkal vendégszerepel a

Mosoly országában.

— Kedves emlék egy szép fénykép Liener műterméből, Csapó u. 1.

— Guglielmitti Anna Mária, akitnek hangversenyt várva-várja a debreceni közönség, szombaton érkezik Debrecenbe és vasárnap este nyolc órakor rendez hangversenyt a Zenekedvelők Köre a Bika disztermében. Jegy már alig van. A műsor legszebb, amit valaha énekesnő Debrecenben végigénekel.

— Rizstermesztés a Hortobágyon. Theisz Radónak a városi tanács a Hortobágyon átengedett négy hold földet holdanként és évenként egy mázsa buza haszonbér ellenében. Ezen a négy holdon Theisz akar termesztetni. A városi tanács megengedte a haszonbérletnek, hogy a rizstermesztéshez a hortobágyi ártézi kut vizét használhassa.

— A Kereskedők és Iparosok Jótékony Asztaltársasága pályázatot hirdet 80 pár fiucipő, box, krup-talppal, 80 fiuruha, sima lodenszövetből, rövid nadrág, muffzsebes kabát, térdén aluli. Anyagmintát, valamint árajánlatot kérjük e hó 21-ig esti 6 óráig az asztaltársaság székhelyén, Korona étterem, átadni. A döntés jogát összeg, valamint minőségre való tekintet nélkül a bizottság fentartja.

— Vendéglő a Margit-fürdő parkjában megbízható szakembernek kiadó. Érdeklődők forduljanak a Margit-fürdő igazgatóságához.

ÁRVERESI HIRDETMÉNY.
A Debreceni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön R.t.-nél elzálogosított s 1931. évi szeptember hó 30-ig lejárt tételek 1931. évi december hó 3-án délután 3 órakor az Iparhatóság közbenjöttével elárvereztetnek.

Az Igazgatóság.

Tűzifa, szén vétele előtt
érdeklődjön
Fülöp és Pronaszka cégnél
Mester u. 28.

Szörmebundák kijávitását átalakítását olcsón válam a nyár folyamán és bundák, prémbőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szűcs mester, József kir. herceg ucca 3. szám.

Két hét az élet!

Írta: PAUL VAN DER HURK.

VÉCSEY LEÓ fordítása. 27

— Az emberek — mondotta a szerencsejáték öreg bölcse — csak akkor hagyják abba a játékot, ha veszítenek. Amíg nyernek, nem tudnak felállni az asztal mellől. Ha itt-ott akad is egy ritka, nagyon erős akaratú ember, aki a nyert pénzzel feláll, csak azért teszi, hogy már másnap este újra ott üljön a rulett-tableau előtt . . .

Hans Eberhardt számára tehát nem sok újat nyújthatott a montecarlói Casino. S mégis, volt valami a levegőben, amit sehol másutt nem érzett, ami, még akkor is, ha a világ mindenütt megszüntették a játéktilalmat, a montecarlói Casinót valamiképpen akkor is a nemzetközi szerencsekergetők Mekkájává avatná.

Mielőtt a játéktérembe beléphetett volna, egy félkör alakú oszlopcsarnokon kellett áthaladni, amit a játékosok keserű humora a „Sóhajok Csarnoka”-nak neveztek el.

Talán azért hívták így az oszlopcsarnokot, mert az akusztika olyan elsőrangú volt benne, hogy a leghalkabban elszuttogott szó tisztán hallatszik a csarnok másik sarkában is. De másü-lönben is megérdemelte az oszlopcsarnok ezt az elnevezést, mert a gyönyörű márványfalak, fennállásuk óta bizony már sok százezer keserves sóhajt nyeltek el.

A Sóhajok Csarnokában Hans Eberhardt mellett két ur ment el. Németül beszélgettek.

— Hallotta már, — szölt az egyik — hogy tegnap egy honfitársunk, egy német gyáros fia . . .

— Pszt — csitította a másik és mutatóját szájához emelte. — Itt még a falaknak is füle van és ha olyasvalamit talál mondani, ami a legkisebb mértékben is kellemetlen a banknak, akkor már holnap nem engedik be a Casinóba.

Ez a másik ur most bizalmasan a társa füléhez hajolt és suttogva folytatta:

— Láttam én is; ezt nem lehet letagadni . . . Kint ültem a terrazon, amikor egyszerre valami dörrést hallottam, mintha revolvert sütöttek volna el. Azután egy csomó ember összefutott az egyik pad körül. Rögtön felugrottam és odasiettem. Legfeljebb ha száz méternyire lehettem onnan, de még husz lépést se tettem meg, amikor azt a padot, ahonnan a dörrés hangzott, karabinierik szoros gyűrűje vette körül. Három perccel később elvonultak onnan és nem látszott többé semmi, csak egy pár vércsepp az aszfalton. Érthetetlen, hogy honnan bujtak elő olyan hamar a karabinierik. Alig látni őket. De ha valahol valami történik, abban a percben ott vannak és lezárlják az egész környéket. Kötünően dolgoznak. Egy perc se telik el, már ott teremnek, elintézik a dolgukat és máris megy minden tovább a maga útján, mintha mi sem történt volna.

Hans Eberhardt először a Casino irodájába ment, hogy belépőjegyét szeressen magának. Igazolásul természetesen M. Duval utlevelét mutatta be. Egy rövid negyedórás várakoznia kellett. Láta, amint a tisztviselők hatalmas könyvekben lapozgatnak és azt is észrevette, hogy egyszerre csak mosolyogva nézegetnek feléje. De még mindig nem kapta meg a belépőjegyét.

Mások ezzel szemben alig egy percnyi várakozás után megkapták a tagsági jegyüket!

A fiatal ember már éppen el akart menni, amikor az igazgató szobájából egy elegáns, nagyon ápolat ur sietett elő és Maurice Duval utlevelét kezébe tartva, hozzálépett:

— Ön ugyebár monsieur Maurice Duval?

— Igen.

— 1894 március 30-án született Rouenban?

— Igen.

— Akkor, mielőtt a jegyét kiadnók, arra kell kérnem, hogy a bankkal szemben fennálló hetvenhat frank husz centimen adósságát fizesse ki.

Hans Eberhardt legnagyobb csodálkozására a tisztviselő egy kis papírszeletet mutatott neki, amelyen M. Maurice Duval elismeri, hogy 1919 május 17-én hazautazási költségre 76 frankot kapott a banktól. A fiatal ember éppen tiltakozni akart, de az elegáns tisztviselő mosolyogva folytatta:

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK délután: *A vig özvegy.*
Operett. Zóna-előadás. Este: *Akli Miklós.* Színháték. Prémierbérlet.
PÉNTEK: *Akli Miklós.* Színháték. C) bérlet.
SZOMBAT: *A mosoly országa.* Operett. Szédő Miklós vendégléptével.

Ismét színházi dohányzókat jelentettek föl. Emlékeztet, hogy a polgármester a legszigorúbban megtiltotta a színházban való dohányzást és elrendelte, hogy a feljelentéssel egyidejűen a szinagzatonak is jelentse a dolgot, hogy az is megindithassa az eljárást. Most jelentette dr. Vass Károly tb. főjegyző, hogy ismét két színházi alkalmazott dohányzott a színházban, akiket a tűzoltó fel is jelentett a rendőrségen az igazgatónak is, aki bejelentette, hogy a két dohányzót a legközelebbi színházi törvényszék elé állítja. A tb. főjegyző egyben megkeresi a polgármester nevében az államrendőrséget, hogy az ügyben sürgősen járjon el és az ítéletről a polgármestert is értesítse.

Mozik műsora:

Csütörtök, november 19. A hétköznapi 5 órák előadások méréselt helyekkel.	
Vigszínház 5, 7 és 9 óra	HORTOBÁGY, Gretl Theimer, Verebes Ernő és Mindszenty Tiborral.
Uránia 5, 7 és 9 óra	Ut a menyországba. főszerepben: Janet Gaynor és Charles Farrel.
Apolló 3/4, 7 és 9/4 óra	Monte Carlo. Janet Mac Donald és Jack Buchanan fősz.

RADIO

CSÜTÖRTÖK, november 19.

BUDAPEST. 9.15: A Weidinger szalonzenekar hangversenye. — Közben 9.30: Hírek. — 11.10: Nemzetközi vizélőszolgálat. Vizélőjelzés magyarul és németül. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelzés. — 12.05: Hangverseny. Közreműködik Berlok Ferike (ének) és Simenszky Valéria (zongora). Zongorán kísér Polgár Tibor. — Közben 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizélőjelzés. — 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4: Csermely Gyula meséi. — 4.45: Pon-

tos időjelzés, időjárás- és vizélőjelzés, hírek. — 5: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Pernecky Béla dr. miniszteri fogalmazó: „A gazdasági munkavállalók kötelező balesetbiztosítása”. — 5.35: győri Parádi Józsa és cigányzenekarának hangversenye. — 6.40: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson). — 7.10: Koudela Géza dr. ismerteti a Szent Erzsébet legendát. — 7.20: Serédi Jusztinián hercegprímás bevezető beszéde. — 7.35: Szent Erzsébet halálának 700 évfordulója alkalmából a Székesfehérvári Zenekar hangversenye a Vigadó nagyterméből. Karnagy Vaszy Viktor. — A hangverseny után, kb. 10.30: Időjárásjelzés. — Majd: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye a Pannónia szállóból.

KÖZGAZDASÁG

A BUDAPESTI TERMÉNY-TÖZSDE.

Határidőüzlet: Buza: december 11.28—11.29, március 12.34—12.35, rozs december 12.80—79, 13.68—70, tengeri 14.15—20.
Készruüzlet: Buza tisztai 77 kg. 11.10—50, 78 kg. 11.25—65, 79 kg. 11.40—80, 80 kg. 11.50—85, felsőtisztai 77 kg. 10.70—10.90, 78 kg. 10.85—11.05, 80 kg. 11.10—25, rozs 12.05—12.15.

TERMÉNYTÖZSDE-ZÁRLAT.

Csikágó, november 18.

(Zárójelben az előző zárlat.)

Buza: (61.125) 59.25—125, (64.375) 62.125, (65.875) 64—63.875, (66.375) 64.125—64, tengeri: (45.75) 44.75, (48.50) 47.125, (50.50) 49, (52.25) 50.625, zab: (27.125) 26.75, (—) —, (29.50) 28.875, (29.375) 28.75, rozs: (56) 49.75, (57.375) 53.75, (57) 55.50, (58.375) 55.375.
Liverpool: 5/5 1/2, 5/9 1/2, 6/0, 0 — 6/0 3/8.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszobás modern lakás udvarral és konyhakerttel kiadó. Aczél ucca 6. Széchenyi ut végén. 1728
Elsőrendű fajalmák téli eltartásra 20 kilogrammtól házhoz szállítva. — Mintákat szivességből megmutatják Bleuer Bankházban, Piac u. 77. 1727
Különbejárati uccai kényelmes burtozott szoba closettes fürdőszobával két lakónak havi 35 pengőért kiadó. Jókai ucca 6. 1726

EGY APRÓHIRDETÉS, TIZ SZÖIG ÖTVEN FILLÉR ÉS EGYSZERRE KÉT REGGELI LAPBAN JELENIK MEG. MINDEN TOVÁBBI SZÓ 5 FILLÉR VASTAGABB BETŰVEL SZEDETT SZAVAK DUPLÁN SZÁMITTATNAK. — ÜZLETI HIRDETÉSRE MÁS TÁRIFA FELVILÁGOSÍTÁS 18. ÉS 8-12. SZÁMU TELEFONON.

APRÓHIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉSEK FELADHATÓK: FŐKIADÓHIVATALUNKBAN: FERENC JÓZSEF UT PIAC UCCA) 49. SZÁM, FŐKIADÓHIVATALUNKBAN SZÉCHENYI UCCA 2. SZÁM, A HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN PIAC UCCA 34. SZÁM ALATT ÉS A „MARGIT“-FÜRDŐ PÉNZTÁRÁNÁL.

Betöltendő állás

Rikkancsokat

fix fizetés és jutalékkal felvesz a kiadóhivatal. Piac u. 49. szám.

Jómegejelenésű

urak és hölgyek, akik jó beszélőképességgel bírnak, fix fizetéssel és jutalékkal felvétnének. Cim a kiadóban. 408—A

Öt hónapos

gyermek mellé keresek középkorú jobb nőt, ki már ily alkalmazásról hosszabb bizonyítvánnyal rendelkezik. Szépen mos, vasal és takarításban segít. Cim a kiadóban. 1707

Egy

bejárónő felvétetik. — Egy fürdőkád eladó. Domb u. 6. 1724

Állást keresők

Perfekt

főzőnő, ki a háztartás minden ágában kiválóan jártas, éves bizonyítványokkal — állást keres. 15-re. 1628A

Hétszáz

óvadékkal irodatiszt, telepfelügyelőnek, raktárnoknak, gazdaságba ispánnak, december—januári belépéssel ajánlkozom. Nagy Kálmán, Ihráz, Biharmegye. 4333

Egy

számтан—fizika szakos bölcsészhallgató előnyösen vállal korrepetálásra növendékeket, esetleg ellátásért is. Cim a kiadóban. 1723

Üzletek

Irodának

kétszobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 2822-A

Piac

uccai üzlethelyiség november elsejére kiadó. Értekezhetni: Debreceni Első Takarékpénztárnál. 2687-A

Kossuth

uccai üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 2686—A

Kossuth ucca

elején, forgalmas, szép üzlet kiadó. Kossuth u. 8. — 4291

IRODÁNAK

alkalmas 3 helyiségből álló lakás azonnalra kiadó. — Piac ucca 34. szám alatt. 1183—A

Kiadólabás

Butorozott

szoba, központban, fürdőszoba használatlalt és központi fűtéssel kiadó. Cim a kiadóban. 1382—A

Ferenc József ut 41.

számu házban, különösen garzonlakásnak, irodának alkalmas modern két szoba, előszoba, fürdőszobás lakás kiadó. Érdeklődni a házfelügyelőnél. 1722

Különbejárati

udvari butorozott szoba kiadó. Miklós ucca 26. 4272

Kiadó lakások:

Egy I. emeleti udvari lakás, mely 3 szoba, előszoba, hall, fürdőszoba, cselédszoba, — konyha és mellékhelyiségekből áll, azonnalra. — Egy III. emeleti uccai lakás, mely áll 5 szobából, előszoba és fürdőszobából s minden más komforttal azonnal. Valamennyi lakás központi fűtéssel. A házban személyfelvonó van, mely a lakók által ingyen vehető igénybe. Érdeklődni Piac ucca 34. szám, könyvkereskedésben.

Kiadó

a Debreceni Ujság kiadóhivatalának a földszinti helyiségével való költözésével a Kossuth ucca 3. szám alatt, az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Érdeklődni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. 1923—A

Piac uccán

központi fűtéses kisebb szoba, fűtés, világítás, fürdőszoba használatlalt havi 35 pengőért kiadó. Cim a kiadóban. 816—A

Modern

4 szobás, konyhás lakás, összes mellékhelyiségekkel kiadó. Értekezni lehet: Jókai u. 9/a alatt a tulajdonosnál. 1714

Szép

3 szobás modern lakás, minden mellékhelyiségekkel, — nagy kerttel azonnalra kiadó, előnyös feltételek mellett. Bővebbet: Liener műtermében, Csapó u. 1. sz. 1447—A

Másodemeleti

4 szobás uccai lakás, összes mellékhelyiségeivel együtt május elsejétől kiadó. Megtekinthető délelőtt 11—1-ig, délután 3—4-ig Simonffy ucca 13. szám alatt. Ugyanott egy ucca üzlethelyiség is kiadó. Értekezhetni: Házfelügyelőnél. 1575

Uccai

3 szoba, előszoba, konyha, speiz kiadó. Teleki 63. 4354

Ingatlan

Uri

családi ház, három szoba, fürdőszoba, parkettes, Nap ucca 23., eladó. Tizezerrel átvehető. Érdeklődni: Hitelszövetkezetben, Szentanna tiz. 4133

Eladó

jókarban levő ház a Jókai ucca elején, 3 modern, 5 szobás, parkettes lakással. 8% tiszta jövedelemmel. — Cim a kiadóban. 1715

Százharminc

hold buzatermő fekete föld tanyával, kövesuton 32 kilométerre, holdja 300 pengőért eladó. Dezső, Kut u. 102. 4357

Eladás

Nagyobb mennyiségű alma van eladó. Rákóczi ucca 12. I. emelet. 4353

Hálózati

rádió, 4+1, jutányos áron eladó. Miklós u. 46. 4334

Antik komót

íróasztalos és egy könyvszekrény eladó. Cim a kiadóban. Délelőtt 9—11-ig. — 1502—A

Eladó

alighasznált, férfi rövid bunda, átmeneti kabát, nadrág, női bunda, kosztium és egy ruha. Piac u. 34. sz. könyvkereskedésben. 1348—A

Eladó

alig használt férfi öltöny, átmeneti kabát, rövid bunda és egy női kosztium. Piac u. 34. sz., könyvkereskedésben. 848—A

Kislány

és nagyobb lány téli kabát, barna krepszatin ruha, kottatartó nagyon olcsón eladó. Sas ucca 4. I. 4. 1725

Különféle

Tükrök

üvegcsiszolások, foncsorozások legolcsóbban Sipkovitsnál. Nagyvárad ucca 15. Telefon 356. 4306

Teherautó fuvarozást, költöztetést bárhol és bárhová gyors és nagyteherbírásu üzembiztos teherautóinkkal versenyképes árban vállalunk. — Autóforgalmi. Hatvan ucca 53. — Telefon 15—12 és 17—70. 1098

Budapestre

utazó, vagy ott tanulni szándékozó urhölgyek, Kőbánya alsópályaudvarnál kellemes otthont, teljes ellátást kaphatnak havonta, személyenként 80, naponta 4 pengőért Cim a kiadóban. 668—A